

13.03.2021r., kl. III bz

Temat 1: Bilans wodny; charakterystyka sieci rzecznej (kontynuacja)

https://www.geografia24.eu/geo_prezentacje_rozsz_3/383_1_srodowisko_przyrodnicze/r3_1_05a.pdf

<https://www.youtube.com/watch?v=05IF4eZGYOI>

W zeszytach:

1. Wyjaśnienie pojęć: rzeka, rzeka główna, dorzecze, zlewisko, dział wodny
2. Dorzecza i zlewiska w Polsce
3. Ustrój (reżim) Polskich rzek
4. Asymetria dorzeczy w Polsce
5. Typy powodzi w Polsce
6. Znaczenie rzek

Temat 2: Jeziora i wody podziemne w Polsce

https://www.geografia24.eu/geo_prezentacje_rozsz_3/383_1_srodowisko_przyrodnicze/r3_1_06a.pdf

<https://epodreczniki.pl/a/wody-powierzchniowe-i-podziemne-w-polsce/DipXCqxGv>

W zeszytach:

1. Pojęcie jeziora
2. Jeziorność w Polsce
3. Typy genetyczne jezior w Polsce
4. Jeziora antropogeniczne
5. Znaczenie jezior
6. Rodzaje wód podziemnych w Polsce

Sieć hydrograficzna Polski.

3. Dorzecze

Zlewisko M. Bałtyckiego

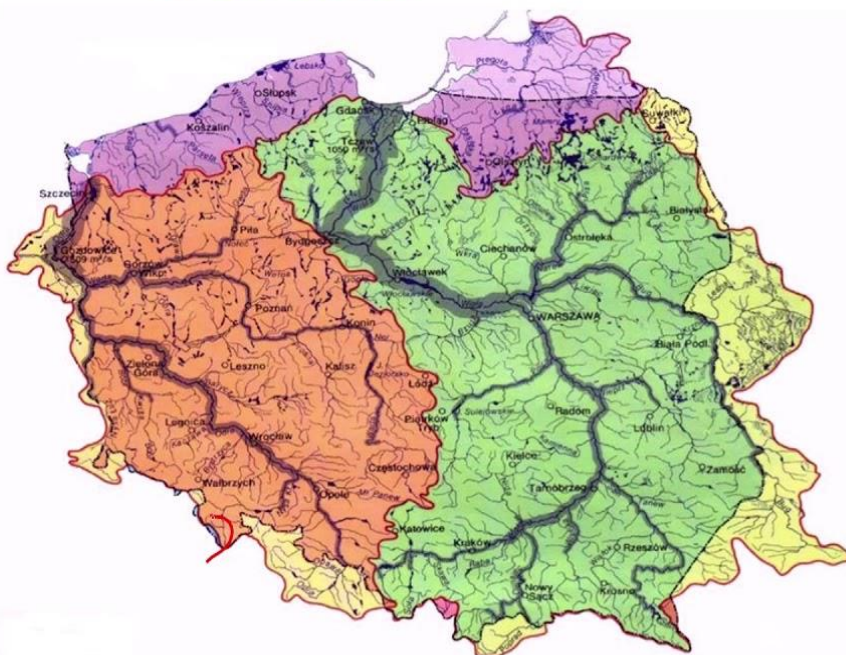
- Dorzecze Wisły
- Dorzecze Odry
- Dorzecze Niemna
- Dorzecze rzek pobraża Bałtyku

Zlewisko M. Północnego

- dorzecze Łaby

Zlewisko M. Czarnego

- Dorzecze Dunaju
- Dorzecze Dniestru
- Działy wodne

W hydrografii wyróżnia się następujące pojęcia:

- rzeka główna**-to rzeka uchodząca bezpośrednio do zbiornika wodnego (morza, oceanu lub jeziora, np. Wisła
- dopływ**-rzeka kończąca swój bieg w innej rzece, niekoniecznie rzece głównej;
- dorzecze**-to obszar z którego wszystkie wody wpadają do danej rzeki;
- zlewisko**-to obszar z którego wszystkie wody wpadają do danego morza lub oceanu;
- dział wodny**-to wyobrażona granica oddzielająca dwa sąsiednie zlewiska lub dorzecza.

Cechy sieci rzecznej Polski:

- bardzo gęsta sieć rzeczna, duża ilość rzek;
- dwie duże rzeki główne-Wisła (najdłuższa rzeka-1047 km) i Odra oraz kilka małych rzek głównych płynących na wybrzeżu Bałtyku np.Reg, Parsęta, Słupia;
- trzy duże dorzecza, które stanowią większość obszaru Polski, dorzecze Wisły, Odry i tzw. rzek pobraża Bałtyku;
- prawostronna asymetria dorzeczy Wisły i Odry (większa powierzchnia dorzeczy i dłuższe dopływy po prawej stronie brzegów);
- ponad 99% powierzchni Polski to zlewisko M.Bałtyckiego, inne zlewiska to dorzecze Dniestru i Orawy stanowiące zlewisko M.Czarnego oraz dorzecze Łaby stanowiące zlewisko M.Północnego
- większość rzek płynie z pd-wsch w kierunku pn-zach zgodnie z nachyleniem terenu.

Jeziora w Polsce

Sieć jezior w Polsce jest bardzo gęsta z powodu zlodowaceń, które objęły większość terytorium Polski. W naszym kraju jest około 9300 jezior dużych o powierzchni powyżej 1 ha. Większość jezior znajduje się na pojezierzach.

Typy genetyczne jezior:

- polodowcowe: trzy rodzaje
 - morenowe – największe, o nieregularnych kształtach, powstałe w zagłębieniach terenu pomiędzy czołem topniejącego lodowca, a pagórami morenowymi, np. Śniardwy, Mamry
 - rynnowe – długie, głębokie, wąskie rynny, powstałe w szczelinach pod topniejącym lodowcem, np. Jeziorak, Gopło, czy najgłębsze polskie jezioro-Hańcza (108 m)
 - oczka polodowcowe – małe jeziora powstałe poprzez wytopienie zagrzebanych w materiale morenowym brył martwego lodu
- przybrzeżne – powstałe poprzez odcięcie dawnych zatok morskich mierzejami, np. Łebsko, Jamno, Gardno
- deltowe – powstają w deltach rzek, przez nierównomierne nagromadzenie osadów i odcięcie odnogi rzecznej, np. Dąbie, Drużno
- antropogeniczne – jeziora sztuczne, powstałe na rzekach w wyniku działalności człowieka, np. Włocławskie, Goczałkowickie, Solińskie

W Polsce największe skupiska jezior występują w północnej części kraju (83 % ogólnej liczby jezior) Na Pojezierzu Pomorskim, oraz Mazurskim są to przeważnie jeziora morenowe, rynnowe i wytopiskowe.

Największe jeziora Polski:

Jezioro	Powierzchnia (km ²)	Największa głębokość (m)
Śniardwy	113,8	23,4
Mamry	104,4	43,8
Łebsko	71,4	6,3
Dąbie	56,0	4,2
Miedwie	35,3	43,8
Jeziorak	34,6	12,0

Najgłębsze jeziora Polski

Jezioro	Największa głębokość (m)	Powierzchnia (km ²)
Hańcza	108,5	3,1
Drawsko	79,7	19,6
Wielki Staw	79,3	0,3
Czarny Staw	76,4	0,2
Wigry	73,0	21,9
Wdzydze	68,7	15,1

Największe jeziora świata

Jezioro	Powierzchnia (km ²)	Największa głębokość (m)
Morze Kaspjskie	410 000	1027
Górne	84 131	406
Wiktorii	68 800	92
Huron	59 570	229
Michigan	57 757	281
Tanganika	32 900	1435

Najgłębsze jeziora świata

Jezioro	Największa głębokość (m)	Powierzchnia (km ²)
Bajkał	1620	31 500
Tanganika	1435	32 900
Morze Kaspjskie	1027	410 000
Niasa	698	28 878
Issyk-Kul	698	6099